

BESLUITENLIJST

Voorronde Open Huis

Datum: 8 juni 2023

Onderwerp: Programma Bunnik Klimaatneutraal 2040

Voorzitter: dhr. R.G.A. van Mourik

Griffier: dhr. F.J. van der Lubbe

Leden: dhr. T.T. van den Berg (VVD), dhr. R.E. Hallo (D66), mw. J.M. Houtgraaf (P21), dhr. C.J. Kool (CDA) mw. H.J. Visser (Fractie Visser) en dhr. M.H. de Vries (VVD)

Portefeuillehouder: mw. H.S. de Groot

Ambtelijke ondersteuning: dhr. J.W. van der Breggen en mw. S. Coemans

Insprekers: dhr. H. Dam (ECB)

Korte samenvatting
bespreking

De voorzitter opent dit deel van het Open Huis om 22.42 uur en heet iedereen welkom. Onderwerp is 'Programma Bunnik Klimaatneutraal 2040'. Hij leest de gevraagde beslissing.

Wethouder De Groot stelt dat is gevraagd om een routekaart en dat was niet eenvoudig. De opgave is in kaart gebracht. De vuistregel is verduurzamen en compenseren waarvoor programmalijnen zijn uitgezet met een planning aan het einde. Met meerdere stakeholders heeft bovendien een participatieproces plaatsgevonden.

De heer Dam (namens ECB) spreekt ten aanzien van het Uitvoeringsprogramma Bunnik Klimaatneutraal 2040 van een prachtig programma en een mooie ambitie. Hij vraagt om te versnellen. Het voorstel is om te tenderen. De ECB is daar niet zo'n grote voorstander van en dat heeft te maken met het feit dat je gauw op achterstand komt te staan van commerciële ontwikkelaars. Hoe eerder duidelijkheid komt over de voorwaarden voor projectontwikkeling en de rol van lokaal eigendom daarin hoe beter. Om voor beide scenario's (geen of weinig wind versus wind) te wachten tot 2026 getuigt niet van een hoge urgentie.

De heer De Vries vraagt wat wordt bedoeld met de zinssnede 'met de realisatie van een duurzame, betrouwbare, betaalbare en onafhankelijke energievoorziening draag je op termijn echt bij aan het bestrijden van energiearmoede'.

De heer Dam antwoordt dat er nieuwe ontwikkelingen gaande zijn, het Local4Local-principe. Dat betekent lokale opwek voor lokaal gebruik. Naarmate dit meer in eigen hand wordt gehouden, heb je meer de prijsstelling in eigen hand. Dat betekent een betaalbare, duurzame energieontwikkeling en onafhankelijkheid van commerciële energieleveranciers.

Mevrouw Houtgraaf hoort de wens om een sneller proces. Ze vraagt of er een rol is voor de Energiecoöperatie om de gemeente te ondersteunen in het versnellen van het proces.

De heer Dam wil dat heel graag, maar het is de vraag of dat mogelijk is. Dat hangt af van de randvoorwaarden. Dat ligt bij de raad. Er is ervaring in projectontwikkeling. Als het voortouw ligt bij commerciële aanbieders, dan zijn extra drempels te nemen.

De heer Hallo is erg blij met de inspreker die getuigt van grote betrokkenheid binnen de gemeente. Duurzaamheid is een van de topprioriteiten voor D66 in deze raadsperiode. De noodzaak om de duurzame opwek te vergroten wordt erkend. Het pakket aan maatregelen dat moet worden getroffen moet realistisch en effectief zijn. Het coalitieakkoord voorziet in een langetermijnvisie met concreet inzichtelijk meetbare tussenstappen richting het doel van klimaatneutraal. Het is goed dat dit conceptprogramma er is, maar het is jammer dat het nu pas voorligt, een jaar na het aantreden van het college. Nu het er ligt, ziet hij veel terug van een goed vertrekpunt. Hij roept op om de prioriteiten beter te omschrijven in tijd, geld en capaciteit. De target is 40 kiloton reductie in 2026 tegenover 2022. Maak meetbaar en inzichtelijk voor de raad wat de maatregelen opleveren. Verder mist hij duidelijkheid over de actualisatie van de afzonderlijke activiteiten. Gevraagd wordt om een jaarlijkse terugkoppeling aan de raad te geven over de tussenstappen en resultaten. Alleen zo wordt het tempo erin gehouden en kan worden bijgestuurd. Het programma is overigens nog niet compleet, zoals de regelgeving en het identificeren van belemmeringen. In hoeverre zet de gemeente alles vast als dit programma als basis wordt gezien om de duurzaamheidsdoelen te verwezenlijken?

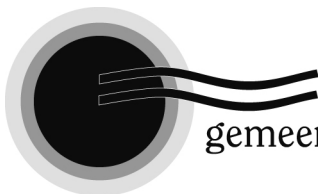
Mevrouw Visser vindt het programma erg uitgebreid en het is een enorme ambitieuze opgave. Er is al regelmatig gesproken over de aanleg van zonneweides, maar ze is benieuwd wanneer nu eindelijk een keer daadwerkelijk een zonnepaneel wordt geplaatst in een weiland. Langs de rijksweg A12 zou zonne-energie kunnen worden opgewekt. Wat is het verschil met de aanleg van energievelden in Werkhoven? Laadpunten voor elektrische auto's heeft de gemeente zelf in de hand. Ze weet niet wat wordt bedoeld met tenderen. Instemmen met het voorstel betekent dat personeel moet worden aangenomen. Hoe moeten die manschappen ervoor zorgen dat het vliegwielt in werking treedt?

Mevrouw Houtgraaf merkt op dat de gemeente zich in een belangrijke transitie bevindt. Onzekerheid en onrust moet worden voorkomen. Dat kan worden bereikt door duidelijkheid te scheppen. P21 is blij met dit uitvoeringsprogramma, met name als wordt gerept van inclusiviteit. Iedereen moet mee kunnen doen. Gelukkig komt vanuit het rijk steeds meer geld vrij om te komen tot CO₂-reductie. Dat geld wil zij effectief kunnen inzetten. Zij pleit ervoor om het tempo op te schroeven en te komen tot een daadkrachtige en snelle transitie naar een schone, duurzame samenleving. Ze vraagt of het de gemeente zal lukken om de rijksmiddelen te kunnen inzetten waarvoor het is bedoeld. Ze is daarnaast benieuwd hoe de portefeuillehouder de stand van zaken omtrent de transitie gaat terugkoppelen met de raad. In het uitvoeringsprogramma staat dat duurzaamheid wordt meegenomen in de periodieke prestatieafspraken met de woningcorporaties. In de praktijk ziet ze er echter weinig van terug. Tot slot wil ze een reactie van de portefeuillehouder op het betoog van de ECB.

De heer Kool heeft diverse technische vragen die hij, na een interventie van de heer De Vries, schriftelijk zal indienen. Hij heeft daarnaast nog twee politiek-gerelateerde opmerkingen. Het streven is om in 2040 klimaatneutraal te zijn, maar hoe ver kan de gemeente gaan om dit doel te behalen? Wat gebeurt er als dit doel niet wordt gehaald in 2040? Wanneer zijn de toetsmomenten of de gemeente nog op schema zit en hoe zit het met de financiële haalbaarheid?

De heer De Vries begint met het nieuws dat de tarieven van TenneT flink omhooggaan. Dat moet vanwege het grille aanbod van wind- en zonenergie. Dat werkt dus energiearmoede in de hand. De kosten groeien exceptioneel.

T	Voor de VVD is het belangrijk dat een volgende generatie op een prettige manier moet kunnen wonen. De VVD en een groot deel van de gemeente Bunnik willen echter ook dat de gemeente Bunnik effectief en efficiënt werkt. Het gestelde doel is onrealistisch gezet op 2040 en daardoor wordt de effectiviteit en efficiency om zeep geholpen. De gemeente Bunnik wil te graag zelf het wiel uitvinden en de beste van de klas zijn, maar ze beschikt over te weinig ambtelijke capaciteit om dit tot stand te brengen. Het is verder absurd te stellen dat de kleine gemeente Bunnik in de eigen energiebehoefte wil voorzien. De gemeente Bunnik is misschien wel de meest windluwe plek met een prachtig buitengebied. Dat leent zich gewoon niet voor een grootschalige energieopwek met zonneparken en windturbines. Er moet een signaal worden afgegeven richting de landelijke overheid dat de subsidies voor wind- en zonne-energie snel worden afgebouwd en vol wordt ingezet op meer duurzame alternatieven, zoals geo- en aquathermie en vooral kernenergie. De gemeente gaat ook vol voor de circulaire economie en netto nul uitstoot van broeikaskassen, maar om de gemeente Bunnik staan geen hekken. Hoe denkt de gemeente Bunnik deze volstrekt onrealistische doelstelling te kunnen realiseren? Dat er stappen gezet moeten worden is evident maar over de volgorde en de snelheid heerst nog veel onduidelijkheid. Verder hoopt hij dat de maatregelen, waaronder het gasloos maken van woningen, niet gebeuren op basis van dwang. Veel huizenbezitters staan al voor een enorme opgave en ze dwingen de maatregelen te treffen, zal alleen maar ertoe leiden dat de streefdata niet gehaald worden. Ook het verbieden van fossiele brandstoffen zal weinig realistisch blijken, tenzij er hekken rondom de gemeente Bunnik worden geplaatst. Hij vindt het niet fair en tegenstrijdig dat boerenbedrijven moeten verdwijnen, terwijl avocado's met het vliegtuig van het andere eind van de wereld naar Nederland worden gehaald. Een voedselbos klinkt wellicht aantrekkelijk, maar wie gaat dat betalen? De VVD ziet zeker de noodzaak om te verduurzamen maar vindt dat de stip op de horizon verkeerd is geplaatst. Het is onmogelijk om de gestelde doelen te halen. <u>Wethouder De Groot</u> antwoordt: - D66 vindt het jammer dat dit programma pas een jaar na de verkiezingen is gepresenteerd, maar het kon niet sneller. Er is een coalitieakkoord en er moest nog een collegeprogramma worden vastgesteld. De extra fte's konden pas worden meegenomen in de begroting die per 2023 inging. Tot die tijd moest de gemeente werken met één persoon, en € 50.000,00, die in zijn eentje verantwoordelijk was voor het opstellen van adviezen en de realisatie van de opwek. Dat is niet te doen. Het stuk is zo snel als mogelijk was gerealiseerd. - De prioritering zou onduidelijk zijn, maar dit is weergegeven op pagina 5 van het programma (handelingsperspectief van de gemeente en inzichtelijk maken welke subsidiestromen er zijn). In de planning staan alle elementen vermeld. - De meetbaarheid van de activiteiten is een goed streven. Er vindt monitoring plaats op basis van onderzoekstools en dit wordt doorontwikkeld. Omdat dit zo complex is, is met de regio afgesproken dat meer inzicht wordt verkregen in de cijfers. - Zij zegt toe een jaarlijkse terugkoppeling te geven van de stand van zaken. - Aan de hand van een routekaart worden acties uitgezet. Dat is het commitment waar de gemeente Bunnik naartoe gaat. Voor de eerstkomende vier jaar is een concrete planning c.q. opgave gemaakt. - Er is geen invloed op een project voor zonnevelden langs de rijksweg A12. Dat betreft het OER-programma waarvoor Bunnik is aangemeld. Dat komt vrij stroperig tot stand. Er is gevraagd naar de verschillen met de zonnevelden in Werkhoven. Dat heeft te maken met wanneer een
----------	---

energieagglomeratie aanhaakt en hoe lokaal eigendom wordt verkregen. Dat lukt vaak niet meer, ondanks dat er een businessplan aanwezig is. De realisatie van een zonneveld dient eigenlijk op basis van gelijke regelgeving te worden ontwikkeld. Die kaders kan de gemeente Bunnik stellen. Vandaar ook dat de gemeente nog een nieuw zonneveldbeleid gaat realiseren, om nog beter voor de dag te komen.

- Tenderen is dat iemand kan inschrijven op een aantal hectares om zonne-energie mogelijk te maken en daar wordt de beste offerte uit gekozen. In de toekomst moeten ook andere energiecorporaties of andere initiatieven makkelijker volwaardig kunnen inschrijven.
- Op veel onderwerpen maakt mankracht het verschil. Dat betekent dat kundig personeel moet worden geworven maar het is moeilijk om geschikt personeel te vinden. Met rijksmiddelen kan eventueel ook worden gekozen voor inhuur, maar dat is prijziger.
- De prestatieafspraken zouden met betrekking tot sociale huur minder goed uit de verf komen. Daarom gaat wethouder Dekker de prestatieafspraken scherper stellen op alle fronten.
- In reactie op het betoog van de heer Van Dam geeft ze toe dat veel zaken lange tijd zijn onderschat. De gemeente Bunnik is vrij laat begonnen om het klimaatprobleem aan te pakken.
- De vragen van het CDA worden grotendeels schriftelijk beantwoord.
- Er zijn pijlers geformuleerd en niet alle pijlers staan met een einddatum op het jaar 2040. Er is een routekaart gemaakt om te kunnen toetsen of men op schema zit. Als de urgentie verder toeneemt kunnen ook de doelen tussentijds worden aangescherpt. In 2026 vindt een herijking plaats en de monitoring vindt jaarlijks plaats.
- Voor een groot aantal posten is een overzicht met de financiële gevolgen in kaart te brengen. De tijdsplanning wordt SMART gemaakt, maar het is niet eenvoudig om dit op detailniveau te realiseren.
- De heer De Vries gooit graag een knuppel in het hoenderhok. Hij was hedenavond prima op dreef. Er werd ook desinformatie verspreid. De gemeente Bunnik gaat zeker niet zelf het wiel uitvinden; veel zaken vinden al op regionaal niveau plaats. De invloed op bepaalde sectoren is evenwel een aandachtspunt. Op sommige aandachtsgebieden heeft de gemeente Bunnik minder invloed. Dat zie je terug in de maatregelen en het handelingsperspectief van de gemeente.
- De VVD wil niet dat dwang wordt toegepast en dat gebeurt ook niet. Er zit geen dwang in het lokale programma, maar anderzijds heeft de landelijke overheid wel gezegd dat het einddoel in 2050 moet zijn gehaald. De gemeente Bunnik gaat lokaal evenwel niet over de gaskraan. De warmtetransitie is alleen mogelijk via wijkuitvoeringsplannen. Verder is een energiedienstencentrum actief.

De heer Hallo bedankt de wethouder voor de toezegging. De raad kan jaarlijks een terugkoppeling verwachten. D66 staat achter de lijst van maatregelen. Het geeft een goed beeld van zaken die kunnen gaan gebeuren. Op het gebied van energietransitie is veel aan de hand. Het kan best zo zijn dat het programma na verloop van tijd moet worden aangepast op basis van verbeterde inzichten. Dat neemt niet weg dat de huidige genoemde maatregelen er niet voor niets in staan. Een extern bureau heeft met veel cijfermateriaal aangetoond welke concrete stappen moeten worden doorlopen om de doelstelling te halen. Ongetwijfeld zullen er in de loop van de tijd belemmeringen of tegenslagen zijn, maar het is wel nodig om zaken te concretiseren op basis van meetbare gegevens. Hij wil weten hoe goed de gemeente Bunnik op weg is, ondanks de beperkte middelen.

	<u>Mevrouw Visser</u> snapt het, sceptische, verhaal van de heer De Vries. Zij denkt ook niet dat alle maatregelen worden uitgevoerd. Ze wil nu een start maken met het programma en als bijstelling nodig is, dan is dat een feit. <u>Mevrouw Houtgraaf</u> wil evenredig bijdragen om de uitstoot van broeikasgassen tegen te gaan en wil zich hiervoor inzetten. De VVD wil die moeite kennelijk niet nemen en dat is schokkend. <u>De heer Kool</u> begrijpt dat op basis van het raadsvoorstel geld wordt verkregen voor extra fte's die analyses maken, onderzoek verrichten en plannen voorbereiden. Er is voorlopig geen dwang om dat uit te voeren. Er zijn passende maatregelen om klimaatneutraal te opereren in de gemeente Bunnik, waaraan geen datum hangt. Men is afhankelijk van vele maatschappelijke en politieke omstandigheden om dit te realiseren, zoals de beschikbaarheid van mensen en middelen. <u>De heer De Vries</u> stelt dat energieopwekking op een relatief kleine oppervlakte kan plaatsvinden, zoals kernenergie, eventueel aangevuld met windenergie van zee. Het is niet nodig om de mooie omgeving van Bunnik nog meer te vervuilen met windturbines en zonnenvelden. Besparen is goed maar energiecentrales bouwen in de gemeente Bunnik krijgt niet zijn steun. Hij is blij met de toezegging van een jaarlijkse update en terugkoppeling naar de raad. Wat hem betreft vindt dit voor de eerste keer plaats voor het zomerreces van 2024. <u>Mevrouw Visser</u> vraagt of de VVD alsnog gaat tegenstemmen, ondanks de toezegging van de wethouder. <u>De heer De Vries</u> stelt dat de VVD de enige partij is die goed heeft nagedacht. De fractie hoopt de rest van de gemeenteraad volgend jaar wel te kunnen overtuigen met een bijsturing. <u>Wethouder De Groot</u> antwoordt: - De toezegging houdt in dat ieder jaar een terugkoppeling naar de raad plaatsvindt met een stand van zaken. Het is niet zo dat ieder jaar het programma op de schop gaat. De raad beslist uiteindelijk. - De werkwijze van de routekaart wordt thans vastgesteld en de planning wordt steeds grofmaziger. De planning wordt constant bijgestuurd. - Het verzoek om zaken meetbaar te maken is billijk maar dat is niet eenvoudig. Er valt relatief weinig te meten. - <u>Mevrouw Visser</u> sloeg de spijker op zijn kop: we moeten gewoon beginnen. We kunnen zaken nog niet overzien, maar we gaan aan de slag. <u>De voorzitter</u> stelt vast dat de fracties van D66, het CDA en de VVD dit agendapunt als debatpunt willen behandelen in de raad en de Fractie Visser en P21 het onderwerp als hamerpunt willen behandelen. Dit agendapunt wordt als debatpunt doorgeleid naar de raadsvergadering van 22 juni 2023. Hij sluit het Open Huis om 00.05 uur.
--	--

Besproken in technisch overleg d.d.	Vastgesteld d.d.
-------------------------------------	------------------